

Behár - Bechoetai 5777.

Op de berg - In Mijn bepalingen.

Lev. 25 : 1 - 27 : 34.

Jer. 16:19-17:14 en Luc. 4:16-21; Matt. 22:1-14.

In het kort:

Behár:

G'd gebiedt een Sjabbatjaar (Sjemita) voor het Land: het 7e jaar mag het land niet bezaaid worden. Wat vanzelf opkomt mag men eten. Na 7 x 7 jaar is het 50e jaar een Joweel-jaar, waarin het land ook braak moet liggen. G'd zal zorgen voor overvloedige oogsten in de voorafgaande jaren. In het Joweeljaar worden slaven vrijgelaten en krijgt iedereen zijn/haar oorspronkelijke grondbezit terug. Op andere tijdstippen kan familie een slaaf terugkopen. De prijs van grond wordt berekend naar het aantal te verwachten oogsten.

Je mag geen rente berekenen als je iemand geld leent. Een slaaf moet men menselijk behandelen; de heer mag hem niet met strengheid regeren.

Bechoekotai:

Als jullie Mijn wetten uitvoeren dan zal het Land bloeien. Wanneer jullie Mijn wetten overtreden dan zal Ik vreselijke straffen over jullie brengen. Zodra de mensen weer aan het Verbond denken en boete doen, zal God aan het Verbond denken dat Hij met de Aartsvaders gesloten heeft. Het laatste deel van de sidra is gewijd aan de waarde van mannen, vrouwen en kinderen i.v.m. geloften. Dit betreft ook vee, grond en huizen.

Commentaar:

Van de twee sidrot die deze week gelezen worden beperken we ons in het commentaar van Rob Cassuto over parasja Behár:

In het Bijbelboek Wajikra/Leviticus, in de weekportie 'Behár', wordt voorgeschreven, dat na zes jaar bebouwing de akkers een jaar braak moeten liggen. Dezelfde rust wordt voorgeschreven voor de wijngaard. Ook zal men wat er opkomt niet inzamelen. Rijk en arm, mens en dier hebben gelijkelijk toegang tot wat er te velde staat. Het moet een sabbatsjaar zijn met volledige werkhouding.

Na 49 jaren is het vijftigste jaar een *Joweeljaar (jubeljaar); In dat jaar komt ook land, dat de afgelopen 49 jaar is verkocht weer terug bij de oorspronkelijke eigenaar en in de verkoopprijs wordt rekening gehouden met de afstand in tijd tot het komende jubeljaar.

'Laat dan in de zevende maand op de tiende van de maand bazuingeschal weerklinken; op de Dag van de verzoening moet je de bazuin doen schallen in heel jullie land. Geef het vijftigste jaar een bijzondere wijding door in het land vrijheid af te kondigen voor al zijn bewoners, een door de bazuin ingeluid jaar, een Joweeljaar is het en moet het voor jullie zijn; ieder moet dan terugkeren naar zijn eigen grondbezit en ieder moet weer in zijn eigen familie terugkomen'(Waj/ Lev. 25, 9-10) en:

"want van Mij is het land, want vreemdelingen en bijwoners zijn jullie bij Mij" (Waj/ Lev. 25,23)

Twee fundamentele boodschappen klinken voor mij in deze passages door.

De eerste is: niets is permanent, zeker bezit niet.

We hebben ons bezit, onze eigendommen, wellicht ook ons lichaam te leen, in beheer; onder deze passages bespeur ik een ondertoon: bezit of eigendom is een noodzakelijke illusie, een onvermijdelijk maar noodzakelijk 'onrecht' , dat wel eens in de zoveel tijd doorgeprikt moet worden, weer moet worden rechtgezet. "Want het is alles van Mij, want vreemdelingen en bijwoners zijn jullie bij Mij."

In het rabbijnse Jodendom is de regeling allengs aangepast en gemitigeerd.

In onze wereld van kapitalisme en materialisme hebben we bepalingen als deze 'uitwendige' Joweel-regeling allang niet meer. Maar in momenten van psychologische, filosofische of religieuze bezinning kunnen we er niet onderuit: in existentiële zin moeten we uiteindelijk alles weer teruggeven. Niet alleen de akker na verloop van jaren tot het Joweel-jaar, maar na de ons toegemeten tijd ook al ons bezit, ons lichaam, ons leven. Het zal geen toeval zijn dat de "Joweel-tijd" 50 jaar is: als ik een akker koop in mijn jeugd, kan ik er een leven lang op zaaien en van oogsten, dan moet ik hem doen terugkeren naar zijn oorsprong.

De tweede boodschap put uit deze oude bepalingen een utopisch moment:

Stel je voor, overal in het land klinkt het machtige geluid van bazuinen, overweldigend kopergeschal, overal in stad en land te horen; signaal van een fundamentele bevrijding, een jaar lang, waarin knellende banden geslaakt worden, waar in een diep vertrouwen de gangbare gedreven arbeid wordt gestaakt en men zich overgeeft aan de gang der natuur. Wat er te velde staat is voor iedereen. Weg schuttingen, heiningen.

Allerlei in bijna een halve eeuw ontstane complicaties worden weer ontrafeld (Even niet nadenken over de andere complicaties die dit met zich mee zou brengen ...).

Het roept allerlei eschatologische beelden op van een wereld van diepgaande vrede, verzoening en viering. Imagine.. . En stel, dat je het Joweel-jaar weer zou invoeren, b.v. alleen voor de landbouw, het zou wellicht een ecologische zegen zijn voor de geëxploiteerde grond. Of nog verder doorgevoerd, alle schulden kwijtgelaten, ook aan de derde wereld.

Stel, dat je dat jubeljaar helemaal zou doorvoeren; stel, dat er een grote en edele geest over de planeet zou waaien: deze aarde is van allen; "want van Mij is het land, want vreemdelingen en bijwoners zijn jullie bij Mij".

Stel je voor, - ondenkbaar, maar met utopische fantasie voorstelbaar - hoe zou dat zijn; het lijkt wel totaal onhaalbaar, maar stel je voor" Imagine...

En stel, dat je ook weer zeven maal zeven maal zeven jaar - 343 - voorbij laat gaan en dan een soort ultiem jubeljaar instelt, dat nog verder gaat. Hoe? Fantaseer.

Dit eschatologische beeld vind je terug in de Joodse mystiek in de idee, dat na zes millennia een sjabbat-milennium aanbreekt: de messiaanse tijd. (zie b.v. Talmoed Sanhedrin 92a).

Een ander inzicht:

'En hij kwam te Nazaret, waar Hij opgevoed was, en Hij ging volgens zijn gewoonte op de sabbatdag naar de synagoge en stond op om voor te lezen. En Hem werd het boek van de profeet Jesaja ter hand gesteld en toen Hij het boek geopend had, vond Hij de plaats, waar geschreven is:

De Geest des Heren is op Mij, daarom, dat Hij Mij gezalfd heeft, om aan armen het evangelie te brengen; en Hij heeft Mij gezonden om aan gevangenen loslating te verkondigen en aan blinden het gezicht, om verbrokenen heen te zenden in vrijheid, om te verkondigen het aangename jaar des Heren.

Daarna sloot Hij het boek, gaf het aan de dienaar terug en ging zitten. En de ogen van allen in de synagoge waren op Hem gericht. En Hij begon tot hen te zeggen: Heden is dit schriftwoord voor uw oren vervuld.' (Lucas 4:16-21)

Jeshua citeert hier een tekst uit de Jesaja boekrollen 61:1-2a en wat hij beschrijft is een vervulling van de ultieme messiaanse toekomst, die in hem openbaar moest worden en waar we in bovenstaand commentaar van Rob Cassuto hebben kunnen lezen; het 'aangename jaar des Heren.'

Wat is dit aangename jaar des Heren? Dat is het sjabbatjaar, dat is het zevende en ook het 49ste jaar, wat uitmond in het 50ste, waarin er volkomen bevrijding plaatsvond.

Ook nu in de "omertijd" waarin de dagen 7 weken, 49 dagen geteld worden, is de 50ste dag/jaar de voleinding.

De slaven worden bevrijd, het land wordt teruggegeven aan de oorspronkelijke eigenaar, er vindt genoegdoening plaats. Gerechtigheid en recht wordt gegeven. Het herstel wat uiteindelijk ook in de Messiaanse tijd zal plaatsvinden, Jeshua was daarin de voorloper van wat er uiteindelijk plaats zal vinden in de uiteindelijke voltooiing en verlossing, bij Zijn wederkomst.

* 'Joweeljaar'. Ter verduidelijking;

De naam *Jubeljaar* komt van het Latijns *annus jubilei* of *jubileus* (Vulgata). Het Hebreeuwse woord is *Jobel*, dat ramshoorn of jubeljaar betekent. Het betekent eigenlijk *een hoorn* als muziekinstrument, waarvan men zich bediende, om het volk te verkondigen, dat het jubeljaar, beter nog uitgesproken als joweeljaar, aanving.

Sjabbat Shalom. *Rinze*.

